

Transportministeriet

Dato 11. november 2024

Transportminister Thomas Danielsen

Nyanlæg af motorveje: Naturen skal ikke betale prisen

Kære Thomas Danielsen

Vores organisationer retter hermed en fælles henvendelse til dig, fordi vi er dybt bekymrede over den omfattende og fortsatte opsplitning af vores landskab som følge af motorveje.

Veje og baner er en "mur" i landskabet for en lang række små og store pattedyrarter, herunder truede arter. Og samtidig udgør det en væsentlig risiko for trafikanter, når hjortevildt påkøres med høj fart.

I mere end 20 år har danske forskere været opmærksomme på, at nogle arter oplever veje som en "mur". Helt tilbage i 2001 konstaterede forskere, at der var genetisk forskel på grævlinger hhv. øst og vest for E 45 ([LINK](#)).

Der har i en årrække internationalt, herunder i EU-regi, været et voksende fokus på at "fragmenteringen" af landskabet som følge af infrastruktur er et væsentligt og voksende problem. Det Europæiske Miljøagentur har bl.a. udarbejdet flere analyser af omfanget af fragmentering af landskabet i EU-landene. Seneste analyse fra 2018 ([LINK](#)) viser at Danmark nu er det 9. mest fragmenterede land i EU27.

Med en voksende isolation af bestande som følge af fragmentering øges risikoen for at nogle truede arter forsvinder helt fra Danmark. Vi vil derfor gerne takke dig for, at du har taget initiativ til at skabe sammenhæng *langs med* en motorvej for vores truede hasselmus, ved at etablere beplantning der både vil fungere som levesteder, men også skabe sammenhæng mellem eksisterende levesteder ([LINK](#)). Vi ser initiativet som vigtigt og af reel betydning for hasselmusen.

Passage *på tværs af* de store statsveje er imidlertid en forudsætning for, at fx også det store hjortevildt kan færdes frit i landskabet. Det store hjortevildt har en central funktion som "græssere" i vores hårdt pressede natur. Et stort problem for naturen i Danmark i dag er, at der er for få græssere - naturen gror simpelthen til. Derfor er det vigtigt at der ikke skabes barrierer for krondyrene.

En række undersøgelser har vist, at faunapassager benyttes hyppigt af vildtlevende dyr og dermed effektivt reducerer barriereeffekten ved etablering af motorveje. Derfor er det vigtigt at der etableres faunapassager til de dyrearter, som vil ellers vil blive mødt af en "mur" når en ny motorvej anlægges.

Med "Infrastrukturaftale 2022 – 2035" ([LINK](#)) fra juni 2021 afsatte aftaleparterne 105.8 milliarder til blandt andet nye motorveje. Oversigten over den økonomiske fordeling af midlerne ([LINK](#)) viser, at der blev afsat 150 millioner for hele perioden til en "Pulje til biodiversitet langs veje og jernbaner" svarende til 0,14% af aftalens økonomiske råderum.

Men ud af dette beløb blev der ikke afsat midler øremærket til faunapassager ved de nye motorveje.

Altinget omtaler den 23. september ([LINK](#)), at man af økonomiske årsager lægger op til at droppe mange af de nødvendige faunapassager på en kommende strækning af Hærvejs-motorvejen, som ellers ville medvirke til at reducere fragmenteringen. Vores foreninger finder dette dybt problematisk.

Vi erfarer også at der i forbindelse med etableringen af E45 Vejle-Skanderborg droppes fyldestgørende etablering af faunapassager.

Vi ser dette som en konsekvens af, at der under Infrastrukturaftalen ikke er afsat midler øremærket til at etablere faunapassager. Og som en konsekvens af de voksende materialeomkostninger, blandt andet som følge af krigen i Ukraine der startede ½ år efter indgåelse af Infrastrukturaftalen, prioriteres der meget hårdt i de respektive aftalte vejprojekter. Der lægges dermed op til at naturen skal betale.

Men vi mener, ikke at det skal være naturen der betaler prisen for stigende materialeomkostninger og den generelt manglende prioritering af midler til faunapassager. Når man politisk fortsat mener at der er behov for og råd til at lave nye motorveje, må der imidlertid også være råd til ledsagende indsatser som minimerer de negative effekter på naturen.

Med det voksende og brede politiske fokus på nødvendigheden af at genskabe store sammenhængende naturområder giver det ikke mening, at man samtidig afsætter enorme summer til at lave nye motorveje som vil udgøre barrierer for naturen, med mindre at man laver faunapassager. Uden så samtidig at øremærke midler til at minimere de negative effekter på naturen ved netop at lave faunapassager.

Vores foreninger mener derfor, at det bør være et helt grundlæggende princip, at de negative konsekvenser ved anlæg af ny infrastruktur skal være så tæt på nul som muligt: Et "netto nul fragmenteringsprincip". Altså et princip om at man ved anlæg af infrastruktur skal minimere den barrierevirkning som anlægget vil medføre, ved bl.a. at anlægge de nødvendige faunapassager.

Vi vil med denne henvendelse venligst og indtrængende opfordre dig til at indføre et sådant princip for statslig anlæggelse af ny infrastruktur. Vi vil desuden gerne opfordre dig til at starte drøftelser med partierne bag Infrastrukturaftale 2022 – 2035 med henblik på at afsætte øremærkede midler til at sikre de nødvendige faunapassager ved statslige infrastrukturprojekter. Omkostninger, der i de samlede projektomkostninger vil udgøre meget beskedne andele.

Vores organisationer vil parallelt med denne henvendelse rette en direkte henvendelse til partierne bag aftalen.

Med venlige hilsener og på vegne af organisationerne nedenfor,

Maria Reumert Gjerding, præsident

Danmarks Naturfredningsforening

Claus Lind Christensen, formand

Danmarks Jægerforbund

Kopi:

Folketingets Transportudvalg

Folketingets Miljø- og fødevareudvalg

Organisationerne bag denne henvendelse

Danmarks Jægerforbund

Danmarks Naturfredningsforening

Dyrenes Beskyttelse

Friluftsrådet

Svampeforeningen

Verdens Skove

Danmarks Sportsfiskerforbund

De Unge Biodiversitetsambassadører

Danmarks Vilde Natur

Natur & Ungdom

Pattedyrforeningen

Biologiforbundet

Dansk Botanisk Forening

Dansk Geologisk Forening